

Лекція 11

Маркування ЗІЗ

Загальні вимоги до засобів індивідуального захисту (ЗІЗ), які використовують працівники під час трудового процесу, врегульовують [Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці](#), затверджені наказом Мінсоцполітики від 29.11.2018 № 1804 (далі — Мінімальні вимоги).

Під час визначення потреби в ЗІЗ роботодавець повинен передбачати спеціальний одяг і спеціальне взуття окремо для чоловіків і жінок. При цьому — зазначати найменування ЗІЗ, враховувати їх моделі, розмір і зріст, а також призначення за захисними властивостями ([п. 2 розд. III Мінімальних вимог](#)).

Категорії посад і робіт, виконавці яких мають право на безплатне отримання ЗІЗ, наводять [Норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших ЗІЗ працівникам загальних професій різних галузей промисловості](#), затверджені наказом Держгірпромнагляду від 16.04.2009 № 62 (далі — Норми № 62). Цей документ визначає обов'язковий мінімум безкоштовної видачі ЗІЗ, їхні захисні властивості та рекомендовану тривалість експлуатації.

У [Нормах № 62](#), а також у інших галузевих нормативних актах **захисні властивості** ЗІЗ записані **умовними позначеннями**. Більшість галузевих норм безплатної видачі ЗІЗ, зокрема й [Норми № 62](#), містять посилання на те, що позначення захисних властивостей ЗІЗ здійснюється відповідно до вимог ГОСТ 12.4.103-83 «Система стандартів безпеки праці. Одяг спеціальний захисний, засоби індивідуального захисту ніг і рук. Класифікація».

Акцент

Попри те що ГОСТ 12.4.103-83 скасований наказом ДП «УкрНДНЦ» від 14.12.2015 № 186, дані, що наведені в ньому, не суперечать загальним вимогам до ЗІЗ.

Спеціальний одяг залежно від захисних властивостей **поділяється на групи (підгрупи)**, які мають **такі позначення**:

М (Мв, Ми, Мп, Мун, Мут, Мул, Муб) — для захисту від механічних пошкоджень;

З — від загальних виробничих забруднень;

Т (Тв, Ти, Тк, Тн, Тнв, То, Тр, Тп, Тт, Тхп) — від підвищеної чи пониженої температури;

Р (Ри, Рз) — від радіоактивних речовин;

Э (Эв, Эм, Эн, Эп, Эс) — від електричного струму, електричних і електромагнітних полів;

П (Пв, Пк, Пм, Пн, Пс) — від пилу;

С (Сж, См, Сл) — від ковзання;

Я (Яа, Яг, Яж, Ят) — від токсичних речовин;

В (Вн, Вп, Ву) — від води;

К (Кк) — від розчинів кислот;

Щ (Щр) — від лугів;

О (Оа, Он, Ох) — від органічних розчинників;

Н (Не, Нж, Нл, Нм, Нт) — від нафти, нафтопродуктів, олив і жирів;
Б (Бм, Бн) — від шкідливих біологічних чинників.

Питання до самоконтролю:

1. Що таке захисні властивості спецодяга?
2. Що таке небезпечний виробничий фактор?
3. Що таке шкідливий виробничий фактор?